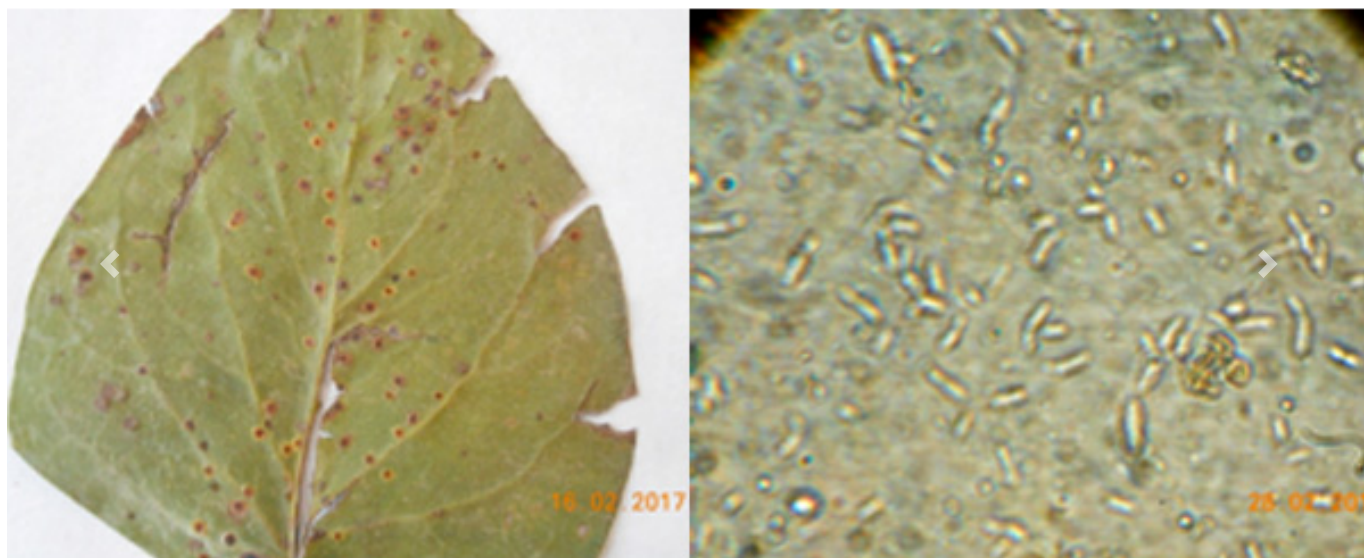

Болести по люляка

Автор(и): проф. д.с.н. Марияна Накова, Аграрен университет Пловдив; проф. д-р Борис Наков, Аграрен университет Пловдив; гл. ас. д-р Катя Василева, ИЗК "Марица" - Пловдив

Дата: 04.05.2017 **Брой:** 5/2017

През последните няколко години стопаните са разтревожени от появата и разпространението на болести, основно по декоративните храсти, някои листни зеленчуци и подправки /за ястия и консерви/. Извършеният мониторинг показва, че са се появили причинители на болести, които не са познати още в практиката и за тях литературната информация е недостатъчна. В периода 2015-2016 г. бяха направени проучвания на силно засегнатата от болести растителност.

Люляк (*Syringa vulgaris*)

Брашнеста мана /*Microsphaera syringae*/ - нов патоген по люляка. Болестта лесно се открива по растенията. Отначало по горната повърхност на петурата се появява бял, а по-късно - сивкав, рехав мицелен налеп (фиг. 1). Обикновено първите симптоми се развиват около главните жилки и след това мицелът се разпространява бързо върху листната петура. Впоследствие листата покафеняват и силно поразените некротират и опахват. Брашнестата мана паразитира и по младите леторасли и цветни органи. Върху мицела на гъбата се образуват клейстотециите на патогена.

Кафяви листни петна /*Gloeosporium syringae*/ - нов патоген по люляка.

Болестта се разпространи по-масово през 2016 г. По горната страна на листата се формират закръглени, светлокафяви, леко вдлъбнати петна, заградени от страни с по-тъмен, слабо приповдигнат венец (фиг. 2). По некротиралите тъкани се откриват асервулите на гъбата.

Сиви листни петна /*Septoria syringae*/ - нов патоген по люляка.

По листата се образуват светлокафяви петна, с по-тъмен венец и светлосив център, осеян с черни точки - пикнидиите на патогена.

Борбата с болестите по люляка трябва да бъде предимно профилактична:

Да се изрязват и изгарят болните леторасли;

След листопад листата да се събират и изгарят;

За борба с болестите по люляка няма регистрирани фунгициди. За профилактични пръскания срещу брашнестата мана могат да се използват съдържащи сяра препарати. Ако липсват на пазара, може да се приготви намокряема сяра по следната рецепта: за 10 л разтвор се смесват 200 г сяра на прах с 20 г прах за пране или течен перилен препарат /20-30 мл/. Сместа се разбърква добре до кашообразно състояние. След това се долива до 10 л с вода при постоянно разбъркване. Ефективността се повишава, ако се прибави 8-10 г калиев перманганат или 50-60 мл бистър формалин.

Зимно пръскане срещу брашнестата мана може да се извърши и само с калиев перманганат - 30-40 г и с добавяне към него на 10-20 г сода бикарбонат.

При смесено нападение от листни петна и брашнеста мана преди и след цъфтеж може да се пръска с Топсин М - 0.1% или Бордолезов разтвор 1%, комбиниран с бистър формалин - 0.5%.